

Журнал «Кіно-театр», 2016 рік, №2

Читайте про Порожнечу на 2-й сторінці

І класика, і сучасність (херсонські прем'єри)

У театрі однаково актуальними та резонансними можуть бути і класичні, і сучасні тексти, інтерес у публіки викликають як знайомі кожному назви в афіші, так і імена, що їх лише відкриває театральна спільнота. Все це зумів органічно поєднати на сценах херсонського театру ім. Миколи Куліша Сергій Павлюк, режисер, який говорить із глядачами сучасною естетичною мовою та образами і повсякчас вводить у постановки впізнавану реальність.

Кулішівці, які за театральний сезон випускають більше двадцяти прем'єр, на початку цього театального року потішили глядачів, зокрема, постановкою шекспірівської п'єси «Ромео і Джульєтта», репетиції якої просто неба можна було спостерігати під час «Мельпомени Таврії». Тому зацікавити своєю новою виставою херсонцям вдалося ще до її прем'єри. Ба більше, до роботи над виставою долучили молодих непрофесійних акторів, що, з одного боку, підкреслює експериментальність вистави, а з іншого – не порушує традиції виховання акторів, яка для Сергія Павлюка є вкрай важливою.

Так, головні ролі закоханих грають Ангеліна Павлюк, учениця 11 класу, та Валерій Гайфуллін, молодий актор театру, який лише здобуває театральну освіту. У ролі Тібальта – Артем Демченко, працівник театру неакторського складу, а Меркуціо – Павло Костенко, актор балету. В цьому проявляється демократизм режисера. І починаєш сприймати відсутність досвіду на сцені за органічність у втіленні молодих та не обтяжених досвідом героїв твору Шекспіра. Більш досвідчені актори театру, зокрема Руслан Вишневецький, Тетяна Проворова, Віктор Овсієнко та Олена Пасько, отримали ролі батьків Монтеккі та Капулетті.

Чи то через брак досвіду виконавців головних персонажів, чи маючи такий першочерговий намір, Сергій Павлюк висуває на перший план тему ворожнечі між сім'ями та ширше – спільнотами, а не любовну лінію Ромео та Джульєтти. Цьому допомагають як сценографія (Сергій Павлюк, Олена Карпенко) й костюми (Олена Карпенко), так і постановка масових сцен.

Вистава розпочинається вуличною бійкою, у якій беруть участь різні представники, в тому числі й повпреди сучасних субкультур. Головним візуальним образом вистави є газети: вони у руках персонажів перетворюються на зброю, якою ті гамселять один одного. А згодом паперові (газетні) уривки засмічують увесь простір – точно так само, як й інформаційний. Костюми Монтеккі та Капулетті також мають газетний принт – однаковий, але те, що зображено білим на костюмах однієї сім'ї, стає чорним – у іншої, і навпаки. Таким чином, відсилаючи до сучасної інформаційної війни, режисер виявляє контрастність поглядів на одні й ті самі речі, загострені мас-медіа, що виявляються засобом роз'єднання і ворожнечі. Напружену атмосферу передають декорації в пост-апокаліптичному стилі – череп на авансцені, шини, котли та дзеркала-щити – такі прочитувані для нас.

Сергій Павлюк додає до кожного образу своє прочитання, осучаснюючи шекспірівських персонажів: Ромео і Джульєтта – звичайні підлітки, які стають заручниками соціальних обставин. Вони шукають підтримки та розуміння то в Няньки, яку соковито і яскраво втілює Андрій Ключко, то в Пастора (Сергій Михайловський) у рокерсько-байкерському вбранні, який рятує душі в цьому темному, холодному та незатишному світі. Тут правлять суперництво, сила, ворожнеча, а любов на цьому тлі виглядає чимось неймовірним.

У фіналі Ромео і Джульєтта все ж щасливо потрапляють в обійми одне одного – але це вже у тому світі, де й Тібальд та Меркуціо друзі, а загрозливі шини стають стильними німбами над головами закоханих. Невже справжнє єднання можливе лише в потойбіччі? А, може, жертви принесено для нейтралізації насильства? Питання залишається відкритим, але Сергій Павлюк візуалізував це єднання на сцені, хай і в ефермерному гепі-енді з трагічним присмаком.

Серед малих театральних форм вразила своєю актуальністю прем'єра моновистави **«Порожнеча»** за твором сучасного російського автора Володимира Зуєва «Дитячий світ». Цього разу у своїй лабораторії моновистав Сергій Павлюк працює з Тетяною Проворовою. Героїня, звертаючись до умовного лікаря (дока), розповідає свою історію, позбавлену лінійного сюжету, стрибкоподібну, емоційну, це справжня сповідь. Згодом глядач розуміє бурхливість емоцій, психологічну нестабільність і часом незв'язність розповіді. У своїй сповіді героїня поступово наближається до

головного – того, що болить найбільше: місце її роботи – в абортарії, до того ж, одного разу вона сама наважилася прийти туди як пацієнтка, щоб зрозуміти як це – порожнеча всередині. Стає зрозумілим її внутрішній стан, нервовість, біль, її нічні жахи, в яких з'являються немовлята. Вистава тримає у напрузі при мінімальному наборі сценічних засобів та лаконічності в музичному оформленні. Акторка вдягнена у весільну сукню та оточена дитячими іграшками – але цей «дитячий світ» моторошний та спустошений, він лише підкреслює порожнечу, яка пронизує життя героїні. Тетяна Проворова широким спектром емоцій не залишає байдужими глядачів – своїх співрозмовників.

Цими прем'єрами Херсонський театр ім. Миколи Куліша вкотре засвідчив, що театр має силу не лише розважати, відволікати від буднів, а й зворушувати емоції та активізувати думку, говорячи про те, що болить сьогодні.